

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 stycznia 2023 r.

Pozycja 13

POSTANOWIENIE z dnia 20 września 2022 r. Sygn. akt Ts 297/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.K. w sprawie zgodności:

art. 43lb ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53) w zakresie, w jakim „wyklucza możliwość udzielenia ukaraniem zgody na wykonanie wymierzonej mu zastępczej kary pozbawienia wolności za popełnione wykroczenie skarbowe w systemie dozoru elektronicznego”, z art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 3 grudnia 2021 r. (data nadania) P.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w K. (dalej: Sąd Rejonowy) wyrokiem z 2 marca 2020 r. (sygn. akt [...]) uznał skarżącego za winnego popełnienia zarzucanych mu wykroczeń skarbowych i wymierzył mu łącznie karę grzywny w kwocie 40 000 zł. Ze względu na fakt, że skarżący nie uiścił grzywny dobrowolnie, a jej egzekucja okazała się bezskuteczna, Sąd Rejonowy postanowieniem z 24 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]), zmienionym postanowieniem tego sądu z 17 listopada 2021 r. (sygn. akt [...]), zarządził wobec skarżącego wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności. Skarżący ubiegał się następnie o zgodę na odbycie zastępczej kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jednakże postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z 14 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]), utrzymanym w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. z 31 sierpnia 2021 r. (sygn. akt [...]), na podstawie art. 15 § 1 w związku z art. 43lb ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53; dalej: k.k.w.), postępowanie w tym przedmiocie umorzono.

Zarządzeniem z 1 lutego 2022 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia, w terminie 7 dni od doręczenia zarządzenia, braków formalnych skargi

konstytucyjnej przez: 1) doręczenie prawidłowego pełnomocnictwa szczególnego uprawnającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego przed Trybunałem Konstytucyjnym w odniesieniu do sprawy, w związku z którą złożona została skarga konstytucyjna (wraz z czterema kopiami); 2) udokumentowanie daty doręczenia orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne (doręczenie np. poświadczonej za zgodność z oryginałem koperty – wraz z monitoringiem przesyłki Poczty Polskiej – w której doręczone zostało to orzeczenie lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zwrotnego potwierdzenia odbioru tej przesyłki) wraz z czterema kopiami; 3) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem załączników złożonych wraz ze skargą konstytucyjną (za wyjątkiem wadliwego pełnomocnictwa oraz postanowienia Sądu Apelacyjnego w K. z 31 sierpnia 2021 r., sygn. akt [...]).

W piśmie z 15 lutego 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego wezwania.

Zdaniem skarżącego art. 43lb k.k.w. narusza art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji w zakresie, w jakim „wyklucza możliwość udzielenia ukaranemu zgody na wykonanie wymierzonej mu zastępczej kary pozbawienia wolności za popełnione wykroczenie skarbowe w systemie dozoru elektronicznego”. Godzi – jego zdaniem – w zasadę równości i zakaz dyskryminacji, gdyż uprzywilejowuje sprawców czynów o wyższej społecznej szkodliwości w porównaniu do skazanych za czyny gatunkowo łżejsze, bez jakiegokolwiek racjonalnego uzasadnienia. Zaskarżony przepis narusza również, w ocenie skarżącego, zasadę racjonalności ustawodawcy i stanowionego przez niego prawa, gdyż zawarte w nim rozwiązanie jest dysfunkcyjne i całkowicie nieprzydatne do realizacji celów stawianych instytucji dozoru elektronicznego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony wolności lub praw. Musi ona spełniać przesłanki dopuszczalności jej merytorycznego rozpoznania, które zostały uregulowane w art. 79 ust. 1 Konstytucji i doprecyzowane w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.; dalej: u.o.t.p.TK). Gdy skarga konstytucyjna nie spełnia warunków formalnych, a także gdy jest oczywiście bezzasadna lub gdy jej braki nie zostały usunięte w określonym terminie, Trybunał Konstytucyjny wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu. Wstępne rozpoznanie służy bowiem wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia.

2. W ramach kontroli aktów normatywnych inicjowanej skargą wzorcem kontroli konstytucyjności może być jedynie taki przepis Konstytucji, który normuje wolność lub prawo (podmiotowe). W rozpatrywanej sprawie jako wzorce kontroli skarżący wskazał art. 32 w związku z art. 2 ustawy zasadniczej.

Należy przypomnieć, że art. 32 Konstytucji nie może być samodzielnym wzorcem kontroli przepisu zaskarżonego w skardze konstytucyjnej. Jak wyjaśnił Trybunał w sprawie o sygn. SK 10/01, prawo do równego traktowania ma „charakter niejako prawa «drugiego stopnia» («metaprawa»), tzn. przysługuje ono w związku z konkretnymi normami prawnymi lub innymi działaniami organów władzy publicznej, a nie w oderwaniu od nich – niejako «samoistnie». Jeżeli te normy lub działania nie mają odniesienia do konkretnych określonych w Konstytucji wolności i praw, prawo do równego traktowania nie ma w pełni charakteru prawa konstytucyjnego, a to sprawia, że nie może ono być chronione za pomocą skargi konstytucyjnej” (postanowienie TK z 24 października 2001 r., sygn. SK 10/01, OTK ZU

nr 7/2001, poz. 225). Artykuł 32 Konstytucji skarżący może zatem powołać jako wzorzec kontroli w postępowaniu skargowym tylko wówczas, gdy powiąże go z treścią innych norm konstytucyjnych, chroniących poszczególne wolności i prawa naruszone przez regulację kwestionowaną w skardze konstytucyjnej. Również możliwość odwoływania się przez skarżącego do treści klauzul generalnych wyrażonych w art. 2 Konstytucji należy traktować jako wyjątkową i subsydiarną. Oparcie skargi konstytucyjnej na samoistnym zarzucie naruszenia art. 2 Konstytucji zobowiązuje skarżącego do precyzyjnego określenia praw bądź wolności wywodzonych z treści tego przepisu, na których naruszenie wskazuje on w skardze (zob. postanowienie TK z 20 lutego 2008 r., sygn. SK 27/07, OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 22).

Z *petitum* i uzasadnienia skargi konstytucyjnej wniesionej w niniejszej sprawie wynika, że skarżący stawia zarzut naruszenia art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji bez powiązania go z zarzutem naruszenia jakiegokolwiek prawa lub wolności. Prowadzi to do stwierdzenia, że analizowana skarga nie spełnia wymogów dotyczących określenia jej podstawy.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.